
Nro 1.2015

Pääkirjoitus

Petri Nokelainen

Professori

Kasvatustieteiden yksikkö,

Tampereen yliopisto

petri.nokelainen@uta.fi

Ammattikasvatuksen aikakauskirjan 17. toimintavuosi käynnistyy mielenkiintoisissa merkeissä, kun lehti liittyy Elektra-palveluun (<http://elektra.helsinki.fi>). Siirrymme palvelun käyttäjiksi kasvatusalan tiedelehdistä viimeisenä, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

Elektran aineisto on käytettävissä Suomen yleisissä kirjastoissa, ammattikorkeakouluissa, useimmissa yliopistoissa sekä muissa käyttöoikeuden hankkineissa

organisaatioissa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lehdessä julkaistut artikkelit ovat saatavissa sekä Elektran oman käyttöliittymän että Arto-tietokannan kautta. Tutkijat käyttänevät tätä aineistoa osana Nelli-portaalin (<http://www.nelli-portaali.fi>) tiedonhakupalvelua. Toivon tämän uuden käytännön johtavan lehdessä julkaistuihin artikkeleihin kohdistuvien viittausten lukumäärän kasvuun, ja sitä kautta lehden tunnettuuden parantumiseen.

Toinen merkittävä uudistus lehden toiminnassa on se, että lehdellä on vuoden

alusta ollut päätoimittajan lisäksi toimittaja. Tämä järjestely tuli tarpeeseen, koska erityisesti referee-menettelyyn tarjottavien artikkelikäsitteiden määrä on ollut viimeiset vuodet kasvussa. Lehtemme pitkäaikaisen avustajan Markku Tasalan tekemä haastattelu tehtävään valitusta KT Sissi Huhtalasta on luettavissa lehden sivuilta 74-76.

Hieman nurinkurisesti mainostan tässä painetun lehden pääkirjoituksessa lehden verkossa huhtikuussa 2015 ilmestyvää sähköistä erikoisnumeroa ”Ammattikasvatuksen tutkimuksen tulevaisuus”. Vierailevat toimittajat Seija Mahlamäki-Kultanen ja Raija Meriläinen ovat tehneet hienoa työtä ja koonneet kahdeksan artikkelin mielenkiintoisen kokonaisuuden ko. aiheesta. Erikoisnumeron artikkelit ovat saatavilla lehden kotisivun kautta.

Ammattikasvatuksen tutkijoiden kannattaa jo tässä vaiheessa merkitä kalentereihinsa kaksi tapahtumaa: 23.-24.11.2015 Helsingissä järjestettävät AMK- ja ammatillisen koulutuksen tutkimuspäivät ja 5.-6.11.2015 Tampereella järjestettävät Työelämän tutkimuspäivät.

Kuluvana vuonna ilmestyy käsillä olevan, ajankohtaisia aiheita tarkastelevan numeron lisäksi kolme teemanumeroa, joiden aiheet lehden toimituskunta on valinnut viime vuoden elokuussa pidetyssä kokouksessa. Lehden kesällä ilmestyyvä toinen numero käsittelee kansainvälistyvän työympäristön merkitystä ammatilliselle kasvuille. Aihetta voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta. Tästä on osoituksena kolme tuoretta ammattikasvatuksen alan väitöskirjaa, jotka tarkastelevat mentorointiprosessia erilaisesta kulttuurista olevan sairaanhoitajaopiskelijan ammatillisen kasvun edistäjänä (Mäkinen, 2014), ammattikorkeakoulu-

Alkuvuodesta ilmestyy sähköinen erikoisnumero ”Ammattikasvatuksen tutkimuksen tulevaisuus”.

jen opettajien kulttuurienvälistä kompetenssia (Laitinen, 2014) ja maahanmuuttajataustaisen tutkinnon suorittajan henkilökohtaistamista näyttötutkinnoissa (Arola, 2015). Vierailevat toimittajat KT Vesa Korhonen ja KM Laura Pylväs ovat julkaisseet alkuvuodesta kirjoittajakutsun mm. Kasvatusalan tiedelehtien Facebook-sivustolla (<https://www.facebook.com/kasvatustiedelehdet>).

Syksyllä ilmestyvän kolmannen teemanumeron aiheena on ammatillinen koulutus murroksessa. Aihe on hyvin ajankohtainen, koska ammatillisen toisen asteen koulutuksen kehittämiseen on viime vuosina asetettu suuria odotuksia. Mahdollisia ratkaisumalleja katsotaan ulkomailta ja erityisesti koulutuksen järjestäjien suuntaan paine kasvaa jatkuvasti. Miten nykyiseen tilanteeseen on tultu ja mitä tulevaisuuden kannalta järkeviä ratkaisumahdollisuuksia on näköpiirissä? Vierailevina toimittajina tässä numerossa toimivat KT Timo Luopajarvi ja KT Sissi Huhtala.

Loppuvuodesta ilmestyvän neljännen numeron teemana on työpaikoilla tapahtuva oppiminen. Vierailevat toimittajat tässä numerossa ovat KT Raija Meriläinen ja KT Mari Rökköläinen.

Käsillä olevan numeron ensimmäinen artikkeli käsittelee johtamisen roolia oppimisen mahdollistajana. Kirjallisuuskatsauksen perusteella Fredriksson ja Saari-

virta (2015) toteavat, että tämän päivän johtamisessa keskeisimpiä tekijöitä ovat vuorovaikutus, innostaminen, sosiaaliset ja tunnetaidot sekä kyky ottaa työntekijät huomioon yksilöinä.

Raija Meriläinen tarkastelee väitöstutkimukseen perustuvassa artikkelissaan (2015) 1970- ja 1980 -lukujen koulu-uudistusten vaikutusta toisen asteen koulutuspolitiikkaan. Meriläinen nostaa esiin kaksi mielenkiintoista seikkaa. Ensimmäinen havainto on se, että 1990-luvulla toisen asteen muutoksen lähtökohdaksi tuli aiempia vuosikymmeniä voimakkaammin nuoren opiskelijan tarpeet ja toiveet työuran suhteen. Tutkijan toinen havainto on se, että hallitusohjelmat ja koulutuksen kehittämissuunnitelmat nousivat erilaisten komiteoiden pohdintojen sijaan keskeisiksi koulutuspolitiikan teon välineiksi.

Kolmas artikkeli (Stenfors, Seitsamo, Vähämaa & Yrjölä, 2015) tarkastelee empiirisen tutkimuksen keinoin valmistumisvaiheessa olevien hoitotyön opiskelijoiden farmakologian ja lääkelaskennan perusvalmiuksia. Kirjoittajat tarkastelevat myös opetuksen määrän ja tehostamisen merkitystä farmakologian ja lääkelaskennan perusvalmiuksien kehittymiselle. Tutkimuksen mukaan farmakologian ja lääkelaskennan opetuksen tulisi olla käytännönläheistä ja soveltavaa, sekä olennainen osa kliinistä hoitotyön opetusta ja harjoittelua. Opetuksen tulisi tukea opiskelijan kykyä itsenäiseen tiedonhakuun, itsensä kehittämiseen ja osaamisen itsenäiseen arviointiin.

Viimeisessä artikkelissa Merisotakoulun dosentti Arto Mutanen (2015) pohtii informaation käsitteen välittävää vaikutusta taidon ja tiedon käsitteiden välisessä yhteydessä. Hän esittää, että kas-

vatuksen keskeiset käsitteet tieto ja taito perustuvat (eri tavoin hankittuun) informaatioon. Filosofiset tarkastelut eivät ole olleet harvoja poikkeuksia lukuunottamatta Ammattikasvatuksen aikakauskirjassa merkittävässä määrin aiemmin edustettuina (ks. esim. Tuominen & Wihersaari, 2015), joten uudet avaukset tästä näkökulmasta ovat enemmän kuin ter-
vetulleita.

Lähteet

- Arola, T. (2015). *Maahanmuuttajataustaisen tutkinnon suorittajan henkilökohtaistaminen näytötutkinnoissa*. Acta Universitatis Tamperensis. Tampere: Tampere University Press.
- Fredriksson, M., & Saarivirta, T. (2015). Johtaminen eilen ja tänään – johtamisen rooli oppimisen mahdollistajana. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 17(1), 7–20.
- Stenfors, P., Seitsamo, S., Vähämaa, K., & Yrjölä, T. (2015). Hoitotyön opiskelijoiden farmakologian perusteiden ja lääkelaskennan osaaminen. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 17(1), 44–57.
- Laitinen, E. (2014). *Ammattikorkeakoulujen opettajien kulttuurienvälinen kompetenssi ja sen mittaaminen*. Acta Universitatis Tamperensis. Tampere: Tampere University Press.
- Meriläinen, R. (2015). Toisen asteen koulutuspolitiikka murtautuu ulos marginaalista 1990-luvun Suomessa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 17(1), 21–43.
- Mutanen, A. (2015). Tiedosta ja taidosta. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 17(1), 58–73.
- Mäkinen, S. (2014). *Mentorointiprosessi erilaisesta kulttuurista olevan sairaanhoitajaopiskelijan ammatillisen kasvun edistäjänä terveydenhuollon transkulttuurisessa oppimisympäristössä*. Acta Universitatis Tamperensis. Tampere: Tampere University Press.
- Tuominen, M., & Wihersaari, J. (2015). Ammattikasvatusfilosofia: muutos uhkana vai mahdollisuutena ammattikasvatuksen olemukselle? *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 17(erikoisnumero), 85–91. Luettavissa osoitteesta: www.okka-saatio.com/xxx